

Spíš na závěr než na úvod

Tuhle story jsem napsal před mnoha lety. Už ani přesně nevím kdy, musel bych se podívat do starých diářů. Inspirovala ji skutečná událost, kterou mi vyprávěla manželka po jednom návratu z práce. Netoužil jsem po detailech, protože příběh poskytoval dostatek prostoru pro fantazii.

Když jsem tento román asi s desíti kopiemi napsal, četla jej řada mých přátel, a k mému překvapení vlastní děj v prvním plánu většinu z nich sice pro své napětí zaujal, vnímali jej spíše jako metaforický osud nás mnohých v dvaceti letech normalizace. Tedy v plánu, který jsem zas tak explicitně nezamýšlel, ale který byl nejspíš, s ještě jednou další záležitostí, podvědomě dost hluboko ve mně.

Nikdy bych si byl nemyslel - tenhle obrat poprvé pro mne použila před pětačtyřiceti lety v Literárních novinách Helena Klímová - že to jednou bude aktuální, a tím i zajímavé, právě v tom prvním plánu. Je vidět, že každá doba a každý řád má své způsoby čtení. Ale zároveň bychom neměli nikdy zapomenout, že by se to zase mohlo číst v tom druhém plánu. Což by bylo smutnější než tahle story.

Delfínka

Po mnoha týdnech jsem se odvážila pozorněji na sebe podívat do zrcadla, nepoznávám se, vypadám děsivě, obličej pohublý, jak se mi nikdy nepodařilo vypadat, ani když jsem držela tu nejdrastičtější dietu, tváře se mi zdají propadlé, a to prý už vypadám krásně. Jak jsem asi musela být zřízená, vlasy mi odrostly, už jsem zase po patnácti letech kaštanová, prokvétám, ty bílé jsou tuhé, nezvladatelné, utíkají si, kam chtějí, ani ta nejlepší kadeřnice by mi nedokázala na hlavě vytvořit kreaci, na kterou jsem si zvykla po promoci, a vlastně zároveň po svatbě.

Tvář bez mejkapu se mi zdá neskutečná, připadám si v zrcadle vytřeštěná, jako na černobílé fotografii, která nechce zachytit mé modré oči, z nich taky nic nezbylo, vyšisovaly, rty mám popraskané, kdybych se na nich pokusila vyloudit takový ten můj někdejší sexy úsměv, spuštěný a vysunutý chvějící se spodní ret, působila bych směšně, oční víčka mám naběhlá, kolem nich se usadila nahnědlá únava, i na nose pihy ošklivě ztmavěly, ničím nepřipomínají zlatavý stříkanec, který se údajně líbil i ženským, kdybych měla věřit vlastnímu pohlaví.

Co nejstrašnější, mezi kořenem nosu a bradou je něco úděsně samičího, a zároveň nezamaskovatelného, co ve mně vzbuzuje pocit, že je to moje doživotní stigma, odkryté nejen posledním prožitým rokem, ale i těmi, a zvláště těmi předcházejícími. Je mi třiatřicet, ve tváři mám víc než čtyřicet - a v duši sto let.

Kdybych toužila dát se do pořádku, musela bych si nechat udělat modrý přeliv, trochu do fialové, nikdy však v životě světlé vlasy, které na ženské nejvíc přitahují, modrofialový přeliv seriózní usedlé dámy, nepatrně výraznější rtěnka a tmavé brýle jako Greta Garbo. Ale já už nechci nějak vypadat, zůstanu si u svých vnitřních kombinací barev a čísel, jaký mají význam pro člověka, nechci se už ani na sebe dívat.

Zpod mého vysokého roláku vyšlehnou tmavé plameny až nad ohryzek, dolů se prosmykují mezi prsy až k pupku, pod nimi cítím horkost, ale dole mám led, na spodku břicha se mi usadila ledová kra, kdyby se plameny prodraly až k ní, určitě by se rozpustila, ale byla bych ještě ohavnější. Nemám alternativu, i když mi primář v Praze řekl: To zmizí, je to nejspíš psychosomatického původu.

Já mu nevěřím, už nevěřím ničemu a nikomu, zvláště ne mužům, i když se bez nich v mé nemoci nemohu obejít, ale nic od nich nechci, jen aby mi někdo pomohl rozpustit

ten led, ten ledovec, který se ani nenamáhá ukázat se na povrchu, jak hluboko je ve mně, a sedí a sedí, ani o milimetr se nezmenšuje, stejně si lékař vymyslí něco banálního, co zní na první pohled racionálně, ale nakonec se ukáže jako iracionální, a potom ty poznámky:

My víme, paní doktorko, co máte za sebou, ale nesmíte být tak animózní, naráží na mou podrážděnost, možná předrážděnost.

Slyším pak tu větu několik dní jako akustické echo - ANIMÓZNÍ, MÓZNÍ, Mózní, mózní... ANIMÓZNÍ, MÓZNÍ, Mózní, mózní...

Než odejde, ještě řekne: Musíte se vypořádat s jakoukoli idiosynkrazií, jako kdybych měla nepřekonatelný odpor k jakékoliv hlouposti. Idiosynkrazie v sobě žádnou zvukomalebnost nemá.

Bylo mi hned jasné - hnědá šestka, blahobytný pán, plášť měl vpředu povytažený jako těhotná ženská, léčí nesentimentálně:

První, co musíme, paní doktorko, nezapomene mne titulovat, ale já rozpoznám ironii, nejdřív vás musíme vykrmit, pak uvidíme.

Když jsem chtěla dietou shodit dvě tři kila, připadalo mi to jako věčnost, přibrat zpátky několikrát víc bylo nekonečné, ačkoli jsem těch několik týdnů byla úplně apatická.

Přijdu k sobě, všimnu si, že se ještě stále dívám do zrcadla, ale rozpustila jsem se, jsem zamlžená, rozmazaná, nekonečně malá jednotka, rozmazaná množina nebo jak zní přesně ten odborný termín, nemohu si vzpomenout, takhle daleko se však ve svých úvahách stejně nedostanu, nejsem schopna rozpoznat nuance a najít k nim ekvivalenty lidských významů.

Kdybych alespoň našla v sobě odvahu podívat se na sebe, jak vypadám celá, mám však na stěně jen malé zrcadlo, musela bych jít do koupelny, jenže kdoví jestli tady někde velké zrcadlo je, než bych tam došla, určitě se pohledu na sebe začnu bát, propadlé břicho, jak se tam vůbec takový obrovský kus ledu může vejít? Planina hnědých skvrn, bude hrdinství, až se dokážu postavit nahá před zrcadlo a dívat se na sebe, jediný, kdo se pokusil definovat mé tělo, jinak než obligátním Máte krásné nebo dokonce nádherné tělo, byl můj životní a osudový přítel, se kterým jsem několik let žila, než se to stalo.

Proč si mě tak prohlížíš? začalo mě znervózňovat, jak bloudí očima po mém těle.

Máš delfíní tělo.

Nevěděla jsem, zda se v té chvíli urazit: Proboha, jak jsi na to přišel?

Jak jinak než pozorováním a srovnáváním, řekl sebevědomě.

Jsem snad kluzká jako delfín?

Mluvím o anatomické topografii, ne o kůži. O ní ti mohu říct, že mám pocit, jako když se dotýkám vyhlazeného dřeva.

Samé poklony - nejdřív mořský savec, nakonec dřevo.

Vždycky si všechno vykládáš po svém.

Ty snad ne?

Samozřejmě... Ale dotýkat se tě je slastné, stejně jako dotýkat se starého vyhlazeného dřeva.

Děkuji, stále lepší, teď dokonce starého dřeva.

Tys mě ale pochopila.

A co ten delfín?

Máš tělo, se kterým se můžeš s minimálním odporem pohybovat ve světě.

Lichotíš mi, nebo mě urážíš?

Jenom konstatuju, domyšlení nechávám na tobě.

Delfíní tělo mi vrtalo hlavou, tušila jsem, že mi neřekl celou pravdu. Co řekl, byl jen úhybný manévr, neodvážil se mi sdělit nic o fyziologickém zázemí svého zjištění, a já myslela, jak se dobře znám, věděla jsem o svých nedostatcích, potřebovala bych mírně zvednout boky, ne moc, tak o dva tři centimetry, maximálně pět čísel, a taky jsem měla zadnici trochu víc dozadu, pánům se sice ta mírná anomálie líbí, taky vím proč, ale já jsem kvůli tomu nedostala na sebe žádnou konfekci, všechno jsem si musela nechat šít nebo se s tím mořit sama, taky jsem si nemohla dovolit dlouhé kalhoty, leda na chalupě, šla mi jediné sukně, a samozřejmě šaty, zvlášť volné.

Bylo pro mne satisfakcí, když začaly mini. Krátká sukně místo aby mé nedostatky odhalila, tak je perfektně skryla, nemluvě o tom, že taková móda odlákává pohledy jinam, pak bylo jedno, co jsem na sebe vzala, mohla jsem chodit i v pytlí, potíže krátkých sukní nastaly teprv tehdy, když si člověk sedl, bylo mi asi vždycky vidět kdoví kam, i když možná právě tohle ta móda mezi jiným sledovala.

Uvědomila jsem si, že poznámkou o delfíním těle na nižší těžiště boků můj přítel nenarážel, tehdy jsem se řadu dnů na sebe dívala, než jsem na tu záhadu přišla, byla tak prostá, až jsem si sama vyčítala, že jsem na tu trivialitu nepřišla sama. Mé tělo jako kdyby bylo všude uzavřené, nic z něho nikde neorganicky nevyčnívalo, všechno bylo úměrné, nebyla jsem schopná si všechno přesně definovat, napadala mne taková slova jako aerodynamické, turbulentní, ale není to ještě přesně ono, třeba nějaké